

СТАНОВИЩЕ

НА ДОЦ. Д-Р ГЕОРГИ А. АНДРЕЕВ

ОТНОСНО: конкурс за професор в ИО-БАН по специалността 01.04.08 „физика на океана, атмосферата и околоземното пространство” (ДВ бр. 93/25.11.2011)

В конкурса участва като единствен кандидат ръководителят на секция „Физика на морето” в ИО доц. д-р Димитър Иванов Трухчев. Завършил е математика в СУ „Св. Кл. Охридски”, специализирал при акад. Саркисян в Москва, защитил научни степени „д-р” и „д-р на науките” в София и Москва. От самото му постъпване в ИО като „н.с.” започна да се занимава с моделиране на теченията в морето – първоначално в западната част, а по-късно – и в цялото Черно море и други басейни. По тези проблеми са защитените дисертации и по-голяма част от трудовете му. Към настоящия момент последните са над 60, а най-важните - на руски и английски зад граница, 30 работи са в списания с импакт-фактор, има участие в монографии у нас и в чужбина. Познат и уважаван е сред колегите си, занимаващи се със сродни проблеми в региона на Черно море, което личи и от показаните цитати. Води активна изследователска дейност като ръководител или участник в международни и национални проекти, поддържа връзките си с школата на акад. Саркисян чрез съвместни разработки, има добри контакти с колеги от други институти и университети. Освен методичен характер, изследванията му имат и важно приложно значение за океанографията, другите морски науки и практиката. Довел е до успешна защита един докторант и няколко дипломанта от СУ „Св. Кл. Охридски”, водил е различни курсове, бил е асистент по висша математика в ВНВМУ „Н. Вапцаров”, т.е. в творческата му биография присъства и педагогическа дейност. Негови по-млади колеги в секцията се реализираха без проблеми в САЩ, Канада и Япония.

Основните му постижения са: 1) в развитието на методите за числено възпроизвеждане на теченията в морските басейни; 2) получаване на нови знания за характера на движенията в морето на различни мащаби, през последните години - и за дребни по мащаб вихри. Особено интересни са получените с моделите климатични характеристики на Черно и Каспийско море и хидрологични особености на отделни акватории пред българския бряг; 3) резултати от експериментални и моделни изследвания в Големия Бургаски залив, района пред устието на р. Камчия и други акватории; 4) постановка и развитие на методите за разпространението на замърсители в морето.

Тъй като също съм представител на българската океанография, мога да отбележа усилията на колегата Трухчев за прилагане на комплексен подход при планиране и интерпретиране на резултатите, получени при експедиционните изследвания, при което да се отчитат особеностите на динамиката на морската среда. Още първите му резултати за наличието на характерни вихри

на шелфа и над склона пред българския бряг - дотогава се говореше само за ветрови течения, помогнаха да интерпретираме разпределението на някои химични показатели на морската вода. Идеи от съвместните ни обсъждания бяха прокарани от моя колега за параметризиране на взаимодействията между H_2S и O_2 при построяване на модел за разпространението на сероводорода и кислорода в Черно море, които за съжаление бяха прекъснати със заминаването на аспиранта му за САЩ. Ще отбележа особено уважение на Д. Трухчев към организацията на наблюденията, заложената от проф. А.В. Рождественски - той пледира от години пред колегите в ИО да следват схемите за пробонабиране на пионера на океанографските изследвания у нас, разширявайки ги с отчитане на новите знания, получени за характерните физически мащаби на средата. За мен са особено интересни резултатите от последните години за скоростта на трансформиране на речните води при вливането им от Камчия в морето, за химизма на морските крайбрежни води пред устието и проведеното зонирание като резултат от съвместната работа на специалисти по морска химия и физика. Ще отбележа и пионерните усилия на Д. Трухчев за използване на числени методи и компютри в океанографските изследвания на ИО, организирането на първите компютърни мрежи, бази от океанографски данни, първите интернет-комуникации и електронна поща.

Имам дългогодишни много добри лични контакти с колегата Трухчев, единомишленици сме по основни въпроси за приоритетите на морските науки и развитието на системата за контрол над морската среда у нас, заедно сме отстоявали подценяваните от администрацията позиции на океанографските изследвания, които вместо да са в основата на всички океаноложки знания, най-често са доведени до фонове наблюдения. Оценявайки по достойнство получените досега резултати, неговите лични качества и научни позиции, поддържам кандидатурата на доц. дфн Д. Трухчев и призовавам уважаемите колеги от Научното жури да гласуваме за удостояването му на академичната длъжност *професор*.

2 март 2012 г.

